

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celotna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Cene inseratov po dogovoru

PONEDELJSKI**SCOVENEC**

**Kralj Aleksander
v Sloveniji**

Ljubljana, 19. avgusta.

Z današnjim brzovlakom ob 10 se je prijal iz Belgrada v Ljubljano Nj. Vel. kralj Aleksander. Kralj je potoval v salonskem vozlu. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru so ga pozdravili razni predstavniki oblasti, tako divizijski poveljnik general Cukavac s številnimi drugimi višjimi častniki, zastopnik g. bana načelnik dr. Vončina, namestnik političkega upravnika višji svetnik Pestevešek in drugi. Kralj je bil prav dobro razpoložen in sveže volje. Po kratkem odmoru na ljubljanski postaji je nadaljeval potovanje na Bled, kjer se že nahaja kraljica Marija s kraljeviči. Državnega poglavarja slovensko ljudstvo toplo pozdravljajo v svoji sredi!

**Obrtniška razstava
v Št. Vidu zaključena****Izžrebana številka 1137**

Ljubljana, 19. avgusta.

V popolnem zadovoljstvu z doseženimi uspehi so danes sentviški obrtniki zaključili svojo razstavo v šolskem posloplju. Že danes popoldne je število vstopnic na blokih doseglo število 10.000, proti večerji pa jo je še preseglo. Danes so razstavo obiskali znova številni delavci, ki so se na licu mesta prepričali o stremljenju sentviškega obrtništva. Tudi bilanca razstavljalcev sama je zadovoljiva. Posamezne spalnice so zbudile v teku razstave med obiskovalci izredno zanimanje in tako je bila samo krasna spalnica mojstra Velkavrh, katere cena je bila 14.000 Din, prodana kar šestkrat. Druge spalnice pa so bile po večini prodane dvakrat, trikrat in tudi večkrat.

V restavraciji »Pri Jagru« nasproti šole je bila popoldne uspela ljudska zabava z obilnim srečolovom. Ob 6 zvečer je s primernim govorom proglašil zaključek razstave predsednik Vrhovca, kar je sledilo žrebanje vstopnice, ki dobi krasno kuhiško opravo.

Ob koncu je bila izžrebana po deklici Mariji Gros št. 1137, ki je dobila lepo kuhiško opravo. Za dobitek se mora oglašati v teku 4 mesecev, ker drugače zapade v korist društva.

Konec junaškega poleta profesorja Cosynsa**Iz vsemirja v Prekmurje**

V soboto ob pol osmih so kmetje v Gornjih Petrovcih potegnili na tla vsemirski balon - Letalci živi in zdravi - Veliko veselje Prekmurcev - Iz Belgije v Jugoslavijo 900 kilometrov

Murska Sobota, 19. avgusta.

Stratosferski balon Piccardovega sotrudnika Cosynsa se je prikazal sinobi ob pol osmih nad vasjo Ženovlje pri Petrovcih. Balon se najprej zagledal kmetje in je seveda nastalo po vsej okolici največja radozajnost. Od vseh strani so prihiteli ljudje, da vidijo, kam ga bo zaneslo. Morda bo celo padel na tla na nasem ozemlju, so ugibali nekateri. Prišigali so luči in dajali znamenja balonu, ki pa je bil še silno visoko, a se je hitro spuščal. Naenkrat so začele iz gondole padati dolge vrvi, za katere so kmetje, kakor hitre so jih mogli dosegeti, trdno prijeli. Takoj se je organizirala med njimi disciplinirana služba, slišala so se povelja, kot pri dviganju mlajev, vrvi so se nategnile hkrati vse naenkrat, kmetje so potegnili, in zopet in zopet, in tako je slednjši s pomočjo pridnih knetskih rok balon prihajal vedno bliže in bliže ter slednjši brez vsake nezgode tudi pristal.

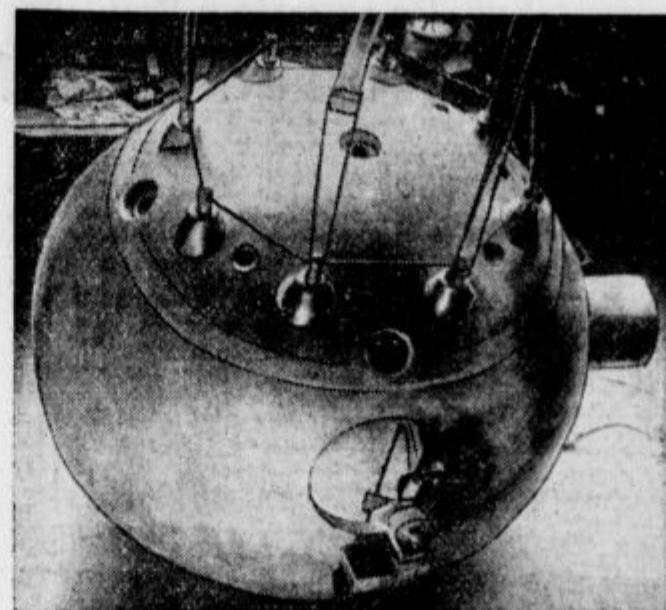
Oba letaleca sta vedra in smehljajoča se izstupila iz gondole in se prisrčno zahvaljevala ljudstvu, da je znalo tako razumno in disciplinirano spraviti balon na tla. Misliла sta že, da bo nesreča neizogibna, ker bi se ponocni ne mogla orientirati in bi bila prav lahko zelo nesrečno pristala. Profesor Cosyns je izjavil, da je balon dosegel višino 16.000 metrov, da se pa zaradi malih nedostatkov ni mogel držati v tej višini. Ko je padel nižje, ga je zajel viharji tok, ki ga je zanašal vedno bolj proti vzhodu. Letalec pa sta ga vedno kolikor toliko obvladovala in sta imela samo to željo, da bi pristala še pred nočjo.

Naše oblasti so takoj prihiteli na pomoč obe- ma letalecem ter storile vse potrebno, da se odpocjeti in da bodo zelo dragocene instrumente, ki se nahajajo v gondoli, na varnem. Kakor je Vaš dopisnik izvedel, bo gondola jutri zjutraj prepeljana v Mursko Soboto. Profesor Cosyns in njegov spremjevaljevalec pa se bosta iz Murske Sobe, kjer se bo sta odpocila, odpeljala takoj v Zagreb. Sinoči in danes ostaneta še v Gornjih Petrovcih, kjer so ljudje veseli teh redkih in zanimivih gostov, ki so prisli k njim iz večnega neba. Gornji Petrovci bodo sedaj šli v zgodovino. Menda se tega zaveda vse prekmursko ljudstvo, ki obispava junaska letalec z vsemi mogočimi ljubeznivostmi. Gondola pa stražijo varnostni organi.

Od Namurja do Prekmurja

Profesor Cosyns se je spustil v zrak v Belgiji včeraj zjutraj. Takoj so opazili, da ga je zgrabil veter in 40-kilometrsko hitrostjo in ga začeli poditi proti vzhodu. Ob 15 so balon opazili v Avstriji na Wolfgangskem jezeru, a že komaj višini 3000 metrov. Takoj nato so ga zasledili nad Austroškim jezerom, kjer je pasiral ob 17. Vetrovi so ga še enkrat prinali nazaj, nato so ga odpodili proti Gradeu, kjer so ga na potu sledili točno od vasi do vasi. Nad Gradejem je priplaval ob pol sedmih, ko so padali nanj ravno žarki zahajajočega sonča. Vetrovi so ga podili s hitrostjo 80 km na uro. Ob sedmih je izginil dalje proti jugovzhodu, ves blešče, kot kaščna polna luna. Ob četrtni na oseni je ga gnoal čez jugoslovansko mejo in so ga sinoči že javljala naša obmejna mesta. Ob pol osmih so ga srečno spravili na zemljo naši kmetje iz Gornjega Petrovca. Tako je bil končan ta znanstveni polet, ki bi se bil lahko tragično končal, da ni bilo pridnih in močnih rok našega ljudstva.

Prvič je poletel v vsemirje prof. Cosyns ravno

Stratosferna gondola. — Na desni profesor Maks Cosyns

pred dve mači letoma, 18. avgusta 1932. Takrat ga je zaneslo čez Zürich v Švicarsko gorovje, nato čez Švicarske Alpe in je srečno pristal pri Pešchieri v Italiji. Najvišja dosežena višina je bila takrat 16.500 metrov.

Cosynsov balon je v primeru z drugimi vsemirskimi baloni majhen. »Samoc 40.000 kubičnih metrov plina zmore. Kljub temu je to ogromna krogla, ki so jo naši rojaki na severu videli kot

večjo zvezdo. Poročila pravijo, da je bil na Štajerskem še 8000 metrov višoko.

Cosyns se je dvignil v Hour-Havani pri Namuru in je torej preletel do Jugoslavije nad 900 kilometrov. Profesor je računal, da bo mogel pristati na Bavarskem. Manjši defekti v balonu in močni zračni tokovi pa so ga prisili, da je napravil Jugoslaviji veselje, da ga sprejme in mu prva destita k njegovemu uspehu.

Kakor da bi se pripravljali na vojno**Vojска na motorjih**

**načrt
Anglije**

Velikanske priprave na kopnem, na morju, v zraku

London, 19. avg. E. Današnji jutranji tisk razpravlja v dolgih stolpcih vprašanje popolne prenosne angleške vojske na kopnem. Po teh vestih se bo armada na kopnem reorganizirala na ta način, da bo vrla s pomočjo temeljito izpeljane propagande za vstop v vojsko (Anglija nima obvezne vojaške službe) kopni armadi pridobila mnogo večjih moči.

Vojska bo izvezbana predvsem za obrambo domovine, zlasti v obrambi dežele proti zračnim napadom. Dobila bo najmodernejše protiletalske topove, reflektorje itd. Vse topništvo bo spravljeno na motorna vozila, celo najtežji topovi bodo montirani na vozilih z gumijevimi kolesi. Vsak pok bo sestavljen iz treh lahkih in enega težkega bataljona. Moštvo vsakega bataljona bo oboroženo z avtomatskimi puškami in ročnimi, lahkih strojnican. Težki bataljon bo imel na razpolago težke strojnlice na motornih vozilih. Premikanje čet se bo izvršilo izključno na motoriziranih vozilih, tako, da bo imel vsak pok na razpolago tudi zadostno število tovornih avtomobilov za moštvo. Vsaka brigada bo dobila svoje število tankov z motorskim pogonom. Anglija je iznala posebno vrsto tankov, ki se lahko uporabljajo tudi za kopanje streških jarkov in celo podzemeljskih rovov, kakor tudi za nakladanje in odvajanje izkopane zemlje. Vsaki

brigadi bo nadalje dodeljen tudi pionirske oddelki za kopanje in betoniranje rovov.

Toda Anglija misli tudi na obrambo svojega imperija. To se najbolj jasno vidi iz tega, ker je morska bojna uprava sklenila zgraditi velikansko pomorsko opirališče v južni Afriki v zalivu Salantha, odkoder bo v primeru vojne lahko nadzirala in ščitila kretanje trgovskih ladij na poti v Indijo, Avstralijo in južno Ameriko, če bi Sueski prekop ne bi vpeljal.

Generalni tajnik državnega odbora za obrambo imperija, sir Maurice Hankey, ki je pravkar odpotoval na veliko krožno potovanje po angleškem imperiju, bo najprej obiskal južno Afriko, da se z južnoafriško vlado dogovori glede gradnje tega novega pomorskega opirališča v Salanthis. Južna Afrika pa dobi pravico, kot Avstralija, Kanada in Irska, da si osnuje svojo lastno bojno mornarico.

Drugo takšno opirališče bo Anglia zgradila v Haifi na palestinski obali, kjer se izlivajo pravkar dograjeni petrolejski odvodniki iz Mezopotamije v Sredozemlje. Haifsko opirališče bo veliko večjega obsega, kot je Malta in bi imelo namen braniti svobodo poti v Indijo skozi Sueški prekop, kakor tudi zračno črto Anglia—Indija—Avstralija, ki bo imela svojo srednjo os ravno v Palestini.

Reševanje Pavle Jesihove**Ponesrečeno planinko so šele ob 1 pop. spravili na varno**

Rateče-Planica, 19. avgusta.

Davi, v zgodnjih jutranjih urah se je napotila reševalna skupina v stene Jalovec, da reši ponesrečeno pogumno planinko Pavlo Jesihovo iz Ljubljane. Reševalci so šli na kraj nesreče iz Tamarja ter so šele danes okoli ene popoldne mogli z velikimi težavami priti do ponesrečenega dekleta, ki je moral vso noč v velikih bolčinah prebiti v steni. Reševanje je bilo skrajno naporno, ker je bila pot zelo dolga in se je stena, v kateri je Jesihova ležala, zaradi zadnjih neviht zelo krušila. Jalovec sam na sebi je znan že od prej kot zelo krutljiva gora in vsak dež njegovo skalovje le še

80 letna starka umorjena

Cerknica, dne 18. avgusta

V noči od 16. na 17. avgusta je bil v vasici Gošič, občini Begunje nad Cerknico, izvršen umor, katerega žrtev je postal 80 letna vdova Marija Tekavec iz Gošiča št. 2. Sosedje so jo zjutraj našli nezavestno ležati v sobi poleg postelje. Obvestili so takoj orožnike v Cerknici, ki so nemudoma došli in začeli preiskovati. Zena je bila še živa, vendar pa ni mogla več dati nobenega točnega odgovora. Poslali so po zdravniku, toda že ob tri četrt na šest je starka izdihnila.

Kakor kažejo vsi znaki, je bil umor izvršen naibolj na sledeči način. Marija Tekavec je stanovala sama v svoji hiši. Pred hišo stoji hruška,

polna zrelega sadu. V četrtrek zvečer je prišel zločinec in splezal na hruško. Marija Tekavec je prišla ven in se je začela hidovati na tata. To pa je neznanca tako razjezilo, da je splezel z drevesa, napadel ženico in jo začel daviti. Po raznih znakih domnevajo, da se je starka kljub svoji visoki starosti precej ostro borila z napadalcem. Ko je zločinec mislil, da je žena mirtva, jo je vrgel na tla in pobegnil. Zena pa je bila še nezavestna. Hladen zrak je priporogel, da se je ponoci zavedla, vstala in se splazila v hišo. Za seboj je zaklenila vežnja vrat. Ko se je pa hotela vleti v posteljo, je od slabosti omagala in se pri postelji zgrudila na tla, kjer so jo drugo jutro našli sosedje.

Hitlerjevski plebiscit v Nemčiji

Vsa Nemčija vpije: Ja... ja... ja!

Glasovali so vsi Nemci brez izjeme — Vsi so oddali glas za Hitlerja

Berlin, 19. avg. AA. Snoči so zaključili zadnje tehnične priprave za današnji plebiscit. Radijske postaje so prenasale Hitlerjev govor v Hamburgu z gramofonskimi ploščami. Med prenašanjem tega govorja se je zbrala pred poslopjem državnega kancelarja v Wilhelmstrasse ogromna množica, ki je pripela Hitlerju viharne ovacije. Hitler se je moral pokazati na balkonu.

Danes so zaplajoše po vseh nemških mestih in krajih državne in nacionalno socialistične zastave. Življenje in promet potekata povsod normalno. Pred volišči se zbirajo večje grupe ljudi, da volijo. Gospodin uleah se vozi nacionalno socialistična mladina s tovornimi avtomobili in poziva volišce na volišča.

Berlin, 19. avg. p. Ob uri, ko to poročamo, volivni rezultati se niso znani, pač pa poročajo uradno že o veliki udeležbi na vseh mestih. Skupno ceno, da se je volivt udeležilo 70 do 80 odstotkov volivnih upravitev. Propaganda je bila velikanska in je danes popoldne popolnoma spremenila sliko življenja v vseh nemških mestih. Vse ulice so polne SA in SS oddelkov. Po mestih so korakale le njihove društvene in priloznostne gobe.

Ja... ja... ja!

Vozili so tudi posebni govorilni zbori na avtomobilih, ki so se ustavljali pred vsemi večjimi poslopji in vzklikali gromko in odsekano trikrat zaporedoma »Ja, ja, ja!« Po ulicah so križarili tudi tovorni avtomobili, ki so vozili na volišče bolnike in one, ki niso mogli na volišče. Posebno velik naval je bil na onem volišču, kjer so lani volili predsednik republike Hindenburg in ministri. Tja so predvsem hodili voliti prebivalce iz province, ki so si steli v čast, da so oddali svoj glas na istem volišču, kjer rajni predsednik Notranji minister Frick je oddal svoj glas v Berlinu. Hitlerjev namestnik Hess je glasoval v Monakovem, Neurath nekje na Wirtemberskem, Schacht pa je volil v okolini Berlina. Po dopoldanskih vestej je bilo rečeno, da je volil tudi že Hitler. To pa je bilo nato demantirano in Hitler sploh ni volil. Na nekem türinskom volišču je prva volila neka 102 leta starca ženska, kateri so seveda dovolili, da da izraza svoje politični borbenosti.

Ja... ja... ja!

Pred kanclersko palačo se je zbrala ogromna množica prebivalstva, ki je zahtevala, da se Hitler pojavi na oknu. Hitler je ustregel želi in se polnil množici, iz katere se je slišalo vpije »Ja, ja, ja!«

Zvečer poročajo, da je bila udeležba ponekod rekordna in je v nekaterih krajih province dosegla 100%. Velika je bila udeležba tudi v Dresenu,

Chemnitz in Plauen. Iz Bruslja se je danes prijavil poseben vlak v Köln, ki je bil poln Nemcov, ki žive v Belgiji, da volijo v Kölnu. V Rimu se je vkralo okoli 700 nemških državljanov na nemški parnik »Koblenz«, ki je nalašč za to prispeval iz Barcelone v Rim. Nato se je parnik podal na široko more, tako da so lahko nemški državljanji oddali pravilno svoje glasove za Hitlerja.

»Hitler — simbol!«

Berlin, 19. avg. AA. Današnji »Völkischer Beobachter« priobčuje članek svojega glavnega urednika Adolfa Rosenbergha o plebiscitu in Hitlerju. Današnji plebiscit, pravi Rosenberg, je velikogleda pomena za ves svet. Pokazal mu bo, da je

nemški narod složen, kakor nikdar poprej. Hitler je simbol nemškega naroda. Rosenberg nato povejuje govor, ki ga je imel Hitler v Hamburgu. Pravi, da so tamkaj Hitlerja sprejeli na način, kakor še nobenega vladarja.

19. avgust bo zgodovinski dan za Nemčijo. Nemški narod bo dokazal vsemu svetu svojo nezlonljivo zaupanje v Hitlerja. Hitler pa bo s tem dnem otvoril novo zgodovinsko dobo svojega javnega delovanja. Hitler sam je v svojem govoru v Hamburgu podčrtal, da je nacionalno socialistične revolucije konec in da zdaj pričenja doba evolucije. Nemčija dozad je ni imela voditelja, ki bi mu bilo ljudstvo poverilo tolikšno oblast in mu izkazalo takšno zaupanje. Hitler bo to zaupanje v polni meri opravil.

Velik lov za srečo v Braziliji

Največje najdbe demantov

Senzacionalne vesti krožijo po vsej Braziliji. Povsod si ljudje šepečata drug drugemu mnogo obetajoča poročila. Mnogi se nočijo verjeti. Drugi pa ne čakajo, ker vedo, da tekmo za srečo vedno izgubi tisti, ki pride prepozno. V teh vročih dneh pa ni nobenega dvoma več: v državi Parani, v Rio Tibagy so našli največja demantna ležišča vseh časov. Mogoče je ta trditve pretirana, vendar vsa dosedanja poročila potrjujejo pravnote vesti.

Na bregovih Rio Tibagy je velik promet. Iz skor vseh držav Brazilije so prihitali poklicni iskalci demantov v državo Parano. In se ne kesajo, zakaj uspeh je presenetljivo ugoden in preka celo najdržnejša pričakovanja. Demanti v vrednosti po 20, 30 in celo po 40 tisoč milreisov so nekaj vsakdanjega. Po dosednjih podatkih znaša vrednost doslej najdenih demantov več kakor dva milijona milreisov (okrog 170 milijonov dinarjev), največje srečo sta imela brata Santos. Potopila sta se v reko in prinesla naenkrat za 200.000 milreisov demantov. Pred težkovalko se skrĳe vsak glavni dobitek loterie. Alfonso Larooco je v Pooces dos Caldeiras našel za 300.000 milreisov demantov. In potapljač Jože Guedas je samo enkrat segel v Rio Tibagy in privlekel za 40.000 milreisov demantov. Noben trud, nobeno delo se ne izplača bolj, hitrejše noben človek ne pride do bogastva.

Ko so se razširile vesti o teh najdbah po vseh državah Brazilije, se je takoj začel velik lov za srečo. Obrotniki so zapustili svoje delavnice. Farmarji se niso več brigali za svojo grudo, celo trgovci so pustili svoje trgovine. Kdo se pač more upirati hreprenju, upanju, da bo čez neko postal prost vseh skrb in da bo imel dovolj za srečno, brezskrbno življenje do smrti?

Pa niso samo iskalci demantov hiteli v Parano, z njimi so zapustili svojo domovino tudi jastrebci. Ni dovolj samo najti srečo, treba je tudi skrbeti, da sreča ne postane nezvesta. Kdor je našel demante, še ne pomeni nič. Umestnost je ta zaklad spraviti na varno. Izrodek človeštva čuvajo noč in dan. Pustolovske postave preže na bregovih reke. Njihovim pogledom ne uide ničesar. Natanko vedo, kdo je načel veliki demant in kje ga nosi s seboj. In če, ponoči zadoni streli, je jasno: Zopet enkrat je zadebla usoda ubogega reveža, ki je mislil, da je bogat. Že je menil, da je najbolj srečen človek na svetu, pa ga je zadebla krogla zločinec, ki mu je nato odvzel zaklad...

Zbor učiteljev Jugoslavije

Belgrad, 9. avg. Danes se je nadaljeval obeni zbor JUU. Verifikacijski odbor je verificiral 462 mandatov, ki zastopajo 305 društev.

Za tem se je razvila debata o poročilu verifikacijskega odbora. Prijavila se je več govornikov, ki so vsi kritizirali postopanje tega odbora. Posebno ostro sta govorila zastopniki cetrinjskega okrajnega društva in Ligor Čikara iz Siska, ki je protestiral proti temu, da na kongresu ni zastopano društvo iz Novske.

Nato je bil kongres prekinjen in se je nadaljeval popoldne ob štirih. Govorilo je že več govornikov, med njimi tudi Lapajne iz Ljubljane.

Za njim je govoril Blagoje Stefanović, ki je orisal vse naloge novega odbora ter nanizal vse polno smernic za novo delo.

Noči se bo izvolil tudi novi odbor JUU. Kandidacijski odbor je že šestavil svojo listo, na katero so baje pristale že vse skupine JUU. Kandidacijski odbor predlaga za predsednika Ivana Dimnika, za podpredsednika pa Mirkova in Dimitrijevića.

Kmetski dolgovi

Belgrad, 19. avg. Kmetijski minister je v celeti odobril sklep upravnega odbora Privilegirane agrarne banke po 20. juliju o znižanju obrestne mere, podaljšanju rokov in drugih olajšavah za bančne dolžnike-kmetovalce, ki se glasi:

1. da naj obrestna mera znaša 6 odstotkov za vsa posojila, ki jih je banka dala kmetovalcem, v kolikor so pod zaščito uredbe od 22. novembra 1933; 2. da se naj roki za dolžna posojila podaljšajo za šest let, tako, da se za rok od 23. novembra 1933 do 23. novembra 1934 tekom letosnjega leta plačajo samo obresti, glavnica pa plača v 12 polletnih obrokih ob rokih, ki dospevajo po 23. novembra 1934; 3. da se roki hipotečnih posojil podaljšajo in sicer šesti, sklenjeni od 5 do 10 let, na

četrti natakar, tudi ne vem; jaz nisem še nikdar z natakarjem plačal, s stotakom pa že, če mi ga je kdo posodil.

Počasi sem lezel naprej do pošte. Nasproti pošte, na Aleksandrovi cesti, sem se ustavil. Ta cesta je res lepa in me kar spominja na dunajske Kärntnerstrasse (Koroško cesto), ne samo podnevi — tudi ponoči. Na tistem voglu, kjer se je stikala dunajska »Kärntnerstraße« s slovenskim »Ringom«, je stala trgovina za planinarsko opremo, lastnik trgovine pa se je pisal Sirko — bil je menda Slovencev. Po tem Sirku so imenovali tisti vogal »Sirk-eckes« — Sirkov vogal; na tem voglu so pa postajali dunajski brezposelnici (postopljivi) v trakib in najmodernejsih silindrih. Pa monokle so ti ljudje tudi nosili, govorili so pa: — è—è—è—.

Na ta vogal me vedeni sponnini vogal na Aleksandrovi cesti; v Ljubljani namreč, kar moram povedati že iz obzirnosti do Maribora, kjer imajo tudi Aleksandrovo cesto. Tudi na tem voglu postavajo ljudje, o katerih res ne vem, kam bi jih dejal ali pripeljal. Brezposelniki so, monoklov pa nimajo — kako torej? Jaz bi jih najraje imenoval »ljubljanski grineca« (Grünzeug), če bi vedel, da se prav zelenjavni ne bom s tem zameril. Največ tega grineca pa ni zrastlo pri nas doma, ampak je iz drugih krajev, in zato tudi Ljubljancanke ta grinec veliko bolj obrajtajo kakor kakšen trnovski petelj ali krakovski motovilee.

Po kosišu in po kratkem sprehodu v poleini vrčini se človeku rado nekoliko zadremije. Za dremjanje je najbolj pripravna kavarna. Tam ti privesajo črno kavo in časopis velike oblike, da tvojega dremanja prav nihče ne opazi, pač pa te imajo vsi za silno brihtnega človeka. Tudi jaz sem jo zavil preko poti in si izbral v kavarni prav lep prostor pri oknu, da me je vsak lahko videl, da sedim v kavarni. V svojem kotu sem res tudi nekaj bral, pa samo tisto, kar je tiskano prav debelo, ker je samo tisto res. Pa sem bral, kako potujejo po svetu razni ministri in iščejo mir, ki ga

Neutralizacija Avstrije?

Pariz, 19. avgusta. G. Višja osebnost zunanjega ministrstva je izjavila dopisniku dunajskemu »Neues Wiener Abendblattu«, da se trenutno vrši intenzivna pogajanja med parisko in italijansko vlado glede položaja v Avstriji. Dotična oseba je predvsem izjavila, da je Italija najprej stavila pogoje za umik svojih čet od avstrijske meje. Med drugim je zahtevala, da morajo velesile ugoditi avstrijski zahtevi po zvišanju redne vojske. Francija in Anglija pa sta baje Italiji odgovorili, da pogojev ne sprejemata in da naj takoj odpokliče svoje čete. Sele polem se bosa razgovarjali o Avstriji. Italija je morala temu pozivu ugoditi. Takoj nato pa sta tudi francoska in angleška vlada pristali, da se Avstriji dovoli zvišanje redne vojske. Sedaj pa imajo pogajanja med Parizom in Rimom za predmet razne predloge, kako naj bi se v bodočnosti zajamčila tudi politična samostojnost Avstrije in je od francoske strani padla misel, naj se vprašanje sproži pred Zvezo narodov. Pri tej priliki pa bi se predlagala meddržavna pogodba, s katero naj se zajameči avstrijska neodvisnost za daljšo dobo let. O neutralizaciji Avstrije ni se zaenkrat nobenega govorja. O istem vprašanju se bo razgovarjal tudi Barthou, ko bo obiskal Mussolinija. Francosko-italijanska pogajanja hočajo spraviti s sveta vse sporne točke, ki obstojejo med obema državama, ter na podlagi obsežnega sporazuma omogočiti sodelovanje tako v Evropi, kakor tudi v kolonijah.

Dunaj, 19. avgusta, b. 20 salzburških narodnih socialistov se je zagovarjalo pred insbrškim sodiščem za zaščito države. Vsi so bili obtoženi, da so se pregrevšili proti zakonu o nedovoljenem nošenju orožja in eksplozivnih snovi. Dva glavna obtoženeca sta bila obsojena na smrt na vešalih, drugi pa so bili obsojeni na dolgoletne težke ječe. Tuk pred izvršitvijo sta bila oba obtoženeca pomilovani na dosmrtno ječo.

Neredi v Madridu

Pariz, 19. avgusta. Iz Madrida poročajo, da so bili včeraj tamkaj hudi neredi. Izvili so jih ekstremistični elementi. Med njimi so bile mnoge ženske. Napadli so uredništvo lista »El Sol« in demonstrirali proti desnicarijem. Na oknih uredništva so razbili vse šipe. Iz neznane smeri so dvakrat streljali iz revolverja. Krogla je zadebla nekega mladega komunističnega v glavo. Preiskava ni mogla ugotoviti storilca. Policija je prijela dve osebe, ki sta osušljene, da sta vodili izgrede.

Pariz, 19. avgusta. AA. Iz Bilbaja poročajo, da je župan izvedel disciplinsko preiskavo proti posameznim občinskim županom, ki so izvršili volitve v svojih občinah. Stiri župani so bili kaznovani s kaznijo po tisoč pezeti.

Peklenski stroji

Pariz, 19. avgusta. AA. Iz Havanne poročajo, da je bil tamkaj včeraj grozen atentat. Neznan zločinci so položili v neko veliko trgovsko hišo peklenski stroj. Eksplozidiralo je med trgovskimi uramimi v času najhujšje obiska. Atentat je zahteval veliko število žrtev, predvsem ženske in otroke. Ker je peklenski stroj eksplozidiral predčasno, je ubil tudi zločince.

Poplave na Japonskem

Tokio, 19. avg. p. Iz več krajev Japonske počajojo o velikih poplavah. Posebno sta napravili škodo dve zapadni japonski reki. Po poplavilih notranjega ministra je zahteval poplava 120 smrtnih žrtev in je popolnoma uničenih 700 hiš. 3000 hiš je pod vodo, nad 1000 pa je težko poškodovanih.

Pavla Jesihova v Leoniču

Ljubljana, 19. avg. Gdje Pavla Jesihova je bila noč ob 9 pripeljana v Leoniče z osebnim avtomobilom. Ponesrečenka je bila še pri zavesti, vendar pa je njen stanje težko. Upati je, da morda še okreva. V spremstvu sta bila oče ponesrečenke g. Jakob Jesih in njen planinski spremjevalec g. Lipovec.

15 let, in tisti, sklenjeni do 15 let, na 20 let; 4. da se naj zapadle, pa še ne poravnane obresti od 23. novembra 1933 kapitalizirajo.

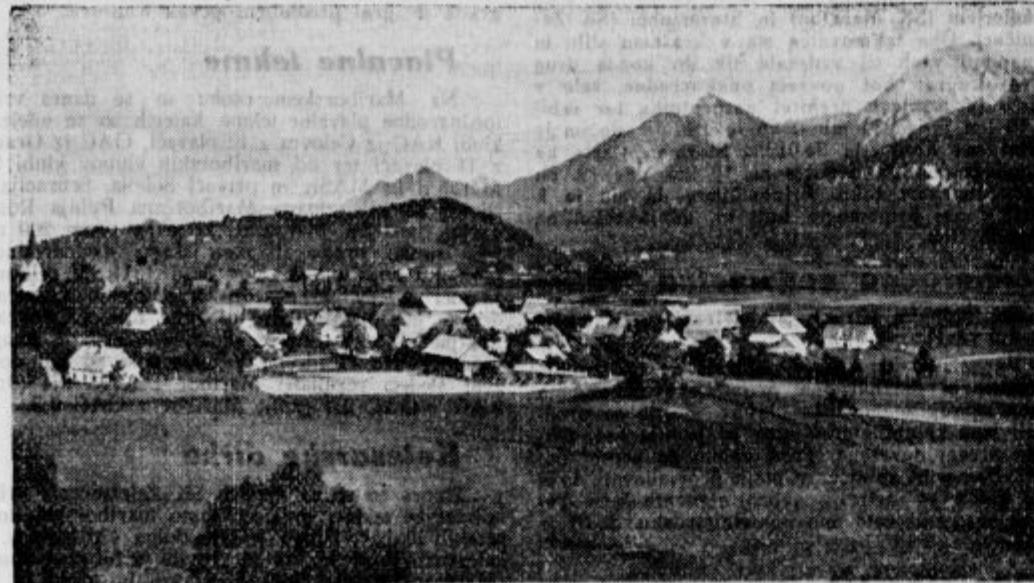
Clini upravnega odbora prejmejo za svoje dele v Privilegirani agrarni banki mesečno nagrado do 2000 Din. Clinji upravnemu odboru, izvoljeni v ožji izvršni odbor, dobes poleg te nagrade mesečno še 1000 Din. Clinji nadzornemu odboru prejmejo za delo v Privilegirani agrarni banki mesečno nagrado po 1000 Din.

doma ne morejo najti — bržkone so vsi poženjeni. Pri tem sem bral, da je tukaj ali tam gorelo, pa streli je pokala in bicikli so kradli, pa gospodje odborniki so sejali ali pa so sklepali »merce proti beračenju. Pa fantje so se stepili — kakor da bi bilo to kaj posebnega — pa splošno spoščevali gospod mojster ta in ta je umrl in da ga bodo tega in lega dne pokopali. Potem sem pa zadrževal in se mi je zaslanjalo, da sem predsednik društva za varstvo cestnih ograj s pravico, da me čez eno leto zopet izvolijo. Nato sem pa naenkrat prodal ob ljubljanskem trgomostu dva mostova, in ko sem oba dobro prodal, je dobila Mestna hranilnica naenkrat vse svoj doig od občine plačan, jaz pa takoj provizijo, da mi ne bo treba nikdar več lagati...

Prebudil sem se — ura je bila že štiri. Takrat sem pobral svojega rojstva stare kosti in odšel domov. S seboj sem topot vzel nove kvarle, še bolj nove kvante in najnovejše opravljanje in s temi blagri obloženi sem odšel na cveček, kjer smo se do pozne ure pogovarjali o uredniških kategorijah, o cestni

Od Soče čez Zilo

Kraji, ki ne smemo pozabiti, da so slovenski

Bač ob Baškem jezeru. — V ozadju Golica

Trdnjave potujčevanja in zasužnjevanja

12. t. m. so v Senožečah otvorili nov fašistični dom. Zgradili so ga sredi vasi na glavnem cesti kot nekako središče vsega fašističnega delovanja na slovenskem Krasu. Vreme slavnosti ni bilo naklonjeno, ker je bilo kakor iz škafa. Kljub temu poročajo tržaški rezniški listi, da se je »zbralo okoli doma vse prebivalstvo Senožeč v črnih srajcah!« Kraščevi se nikoli ne izpostavljajo dežju, če ni najnajnejša potreba, ampak v takem vremenu sedijo doma ali pa kvečenju v gostilni pri teretu, nikar da bi šli v neurju delat štažo tržaskim fašistom in to celo v črnih srajcah, ki jih razum fašisti vihče nima. Bili so pač pod varstvom dežnikov na vzoči tisti, ki so bili komandirani, povečini šolski otroci, par renegativ in nekaj radovednežev, ki so brez posla. V središču pozornosti je bil gospod župan Meden, ki danes sliši na ime cavaliere Medeni. Ta mož je bil tudi delezen največ pohvale, ki mu jo je izrekel zglasni

tržaški prefekt Tiengo, češ da je njegova sluha, da je danes »ve senožeško prebivalstvo italijansko in fašistično« (najbrž se je gospod Meden temu na tihem ironično namuzal, saj je zelo brihten mož). Tajnik tržaškega fašista dr. Perusino pa je dejal, da bodo »Senožečani skupaj s fašisti vse Italije napravili velik pochod, katerega boče duče«. O tem, da bodo nameščeni v Bistrici v Rožu, nekako zamišljeno boječe sameva v njem. V vsakem kotu beljaškega vlaka zamišljeno gleda predstava avstrijski Nemec, za nič se ne briga. Celo slovensko govorjenje gospe z dvoema otročkoma v spremstvu dveh sorodnikov jih ne boli in ne moti. Povsod se čutijo posledice končane revolucije. V Karavankah se skrivajo še ostanki razbitje Hitlerjeve armade. Upajo, da pride kmalu do poravnave med Avstrijo in Nemčijo. Potem se vrnejo na svoje domove, če ne pridejo k nam v Varaždin.

V Rožu in ob Zilji, kjer bivajo naši Slovenci, je bilo za časa upora vse mirno. Vsi so opravljali svoja vsakdanja poljska dela — nekaka tiba, podavstvena demonstracija proti temu, kar se v Avstriji dogaja. Nekotro so človek spomni dogodkov v Primorju pred letom dni. V pogovoru z njimi pa se opazi, da se ljudje boje; kaj bo, če zmaga Hitler, kaj porečajo Italijani in mi?

Vlak se ustavi v Bačah. Tu so pred tremi dnevi razorozili Hitlerjevi pristaši orožnike — nemški priseljenci-protestanti. No, njim so pa že vojaki iz Beljaka drugi vrnili orožje in svobodo. »Uporniki, po številu 35, so pa zbežali v Jugoslavijo. Le vodja in voznik, ki je peljal odvezto orožje po navodilih na Brno — oče devetih otrok — sedita v celovških zaporih.

Beljačani so razburjeni. Sprasujejo vsakogar, ki pride z dežele: iz Podkloštra, Cajne, Bača, Trga, kaj je bilo pri njih in ali je vse mirno. Na Cajni pod Dobrabirom so se zbrali hitlerjeveci iz sosednjih svinečnih plajberških rudnikov, kakor 6. januarja 1919, ko so zafeli v ofenzivo na jugoslovanske poslojanke v Podkloštru, razorozili orožnike, jih prepelili in zapri. Nikjer v Rožu in Zilji ni bilo takega sovraštva med orožništvo in domačimi nemčurji in Nemci kakor v Cajni. Saj je moralo mnogo hitlerjevecov zaradi njih v večmesečne zapore in celo v Wöllersdorfu, kjer so bili med vojno zaprti dr. Kramar, Grafenauer in drugi slovanski voditelji pokojne Avstro-Ogrske. Sedaj so se upor-

niki lahko maševeli. Toda veselje je trajalo samo dober dan. Prišla je pomoci iz Podkloštra. Orožniki so bili osvobojeni, dobili so zopet orožje. Hitlerjevi pa so romali v njihovem spremstvu v beljaške zapore. Pod Lipo, v severnem predmestju Beljaka, je prišlo do streljanja brez hujših posledic. Bilo je nekaj ranjenih. Nekaj hujšje je bilo v Sv. Juriju nad Beljakom, kjer so rotopole tudi strojnici, tako, da so Beljačani prestajali hudo noč. Glavno zbirališče upornikov, ki bi morali izvršiti napad na Beljak, pa je bila soteska pod goro Sv. Ožbaltu, severno od Beljaka. Tu se je vnela prava bitka, ki je končala z umikom upornikov. Mlad inžener, ki bi moral pogagnati v zrak železaški most, je bil in flagrantni ujet. Atentatorji na železaški most pri Mlinarjih so bili od vojaških straž pregnani.

Do najhujših popadov med vstaji in rednim vojaštvom pa je prišlo v protestantskih krajih, kjer so imeli prvo besedo pastorji in kmetje. Danes so severno od Beljaka, na řeti Rrotein, Trebinje, Trg. St. Vid, mnoge vasi ostale brez moškega prebivalstva. Pastorji so v zapori, kmetje pa se skrivajo po planinah ali pa so že v Jugoslaviji. V okolici Trga gorivo, da je bilo nad sto mrtvih. S ponosom pripoveduje pristaš Hitlerja, da so streljali uporniki z dresov in strojnicami. Poseči je moral vmes topništvo, da je napravilo konec bratskemu klanju. Mnogočestviline družine v Beljaku in po vsem Koroskem pogrešajo svoje sinove, sorodnike. Uradništvo, ki simpatizira večinoma s Hitlerjem, je bilo med puntom zheimatret. No, vendar je zbežalo mnogo upornikov inženjerjev, učiteljev. Mnogo učiteljev pa je izgubilo svoje službe. Slovenci uživajo mir.

Korošci računajo, da teh nemirov še ni konč; računajo, da bodo povzročili nemire v jeseni komunisti. V njih tabor gredo sedaj tudi hitlerjevi. Landbundovec sedaj tarnačo, da ne more biti drugače, kajti še oni si niso med seboj edini. Bivši delžni glavar, ki je pristopil k hitlerjevskemu gibljusu, a je bil prej landbundovec, Kermajer, je v zapori v Celovcu, vodja Landbunda na Stajerskem, Winkler, pa se pogreša. Šumi, starci lejak in smrtni sovražnik Slovencev, pa preži na svojem domu na Ziljici pri Podkloštru.

Ce so Sušnik, sedanj zvezni kancler avstrijski, upošteval želje koroskega prebivalstva, se bo pač moral približati Franciji, kajti najhujše agitacijsko sredstvo nacijev na Koroskem je: Prodali so nas Italiji, sovražnici germanstva.

Danes žaluje mnogo več prebivalstva za »Dolnjem«, kakor je imel za svojega vladanja pristaš. Obsoja pa vsi njegovo zverko usmrtilitev. Sušnik je monarhist. To povzroča nove skrbi, nova presenečenja. — Vojna, oružništvo, Heimwehr (Starhemberg, Fey), Luesser-bund, Oesterreichische Sturmcharakter (Dollfus). Brüggelbanden skrbijo za red in varnost v Avstriji. Ali jo bodo obvarovali novih pretresljajev?

V oblasti generala Maja

Kako se je Sven Hedin rešil smrti

Našim bravcem bo gotovo še v spominu neprjetna pustolovščina znamenečega raziskovalca Sven Hedinu, ki jo je pred nekaj meseci doživel na svoji ekspediciji v Turkestano. Priobčujemo nekaj mest iz Hedina vega dnevnika, ki dramatično opisuje doživeto pustolovščino:

Pri Eeingtonu smo brezčično zvedeli, da je 3 do 400 Turkov zasedlo mesto Hami in da se general Ma umika v smeri proti Turfanu. Kmalu zatem pa smo prejeli vest: »Vojne v Sinkiangu je konec. Podrobnosti niso znane. Nankinska centralna vlada je sklenila poslati v Sinkiang posebno preiskovalno komisijo.«

En sam šotor stoji ob poti. Naše tri »slone«, ki tvorijo celo avtokaravane, je ustavljal vojaki in jim sedaj pregleduje potne liste. Cedalje več oborožene soldateske se zbirajo okrog nas. Vsi so sami Turki. Prinesli so nam vse polno novice, ki nam kvarijo prizetno razpoloženje, ki smo ga pripravili za sicer tako mirni in gostoljubni kitajski Turkestan.

Na večer 16. februarja smo dosegli Turfan. Ze pred mestom nam je prišel naproti Jolbars Kan, tigerski knez, ki ga poznamo dobro še iz ekspedicije leta 1928. V mestu sta nas sprejela načelnik staba generala Maja, general Li, in poveljnik oficirskih straž Chang. V treh dneh, ki smo jih prebili v Turfanu, smo bili povabljeni k številnim banketom. Vse vrste pustolovcev so nas obiskovali. Ne glede na veliko izkazano nam gostoljubje pa so marsikateri poskušali, okoristiti se z našo navzočnostjo. Ze prvi večer je zahteval Jolbars Kan dva naša tovorni avtomobili, ker je bilo treba 15 ljudi generala Maja in nekega gospoda Paia iz Pekinga nemudoma prepeljati v Aksu. — V Turfanu se nam ni posrečilo dobiti dovoljenja, da bi nadaljevali pot v smeri proti Urumčiju.

Razne okolnosti so nas privedle do sumnje, da bo postojanka generala Maja pri Davan-Chenu v kratkem padla, vendar nikakor nismo misili, da bo Turfan padel že v začetku marta. Neprostovoljno smo padli v sredino srditih bojev. Najpametnejše, kar smo mogli v danih razmerah storiti, je bilo to, da pobremo šila in kopita ter se preognkemo v mirnejše kraje.

5. marca je bil dan, ki ga ne bomo zlepili. Pri županu kraja Korle smo napravili obisk. Bil je to star in vlijaven Kitajec, ki nam je pozneje podaril dve ovc. V njegovi pisarni smo spoznali tudi podžupana, belebradatega Turka Nias Hadžija. Oba pa sta silno bala, da se ne bi razvedelo, da sta z nami znana, in zato nista vrnila obiskov. To je bil znak, da nekaj ni v redu.

Popolnje se je nenadoma javil Chang, poveljnik oficirskih straž v Turfannu, pri članu ekspedicije dr. Yew in mu sporočil, da je prejel iz Karašarja telefonično povelje generala Maja, da mora takoj zapleniti en naš tovorni avtomobil s šoferjem Fred in se z njim odpeljal v Aksu. Strogo je zahteval, da se mu avto takoj izroči. Dr. Yew pa mu je odvrnil, da odločam o vsem tem edino jaz kot vodja ekspedicije. Ob pol 7 sta prišla dva Changova častnika in zahtevala končno veljavlen odgovor glede avtomobila. Dejal sem jima, da jim ne morem izročiti nobenega avtomobila, ker niso moja last. To je oficirja nekako zadovoljilo in sta odšla. Tri ure kasneje pa sta spel prišla dva vojaka z naročilom, da me poveljni pričakajo.

Z dr. Yewom, ki je služil pri ekspediciji tudi za tolmača, sem odšel k Changu. Pejiali so naju v jedilnico, kjer je sedež Chang. Pojedli so način v jedilnico, kjer je sedež Chang.

služi z najvznesnejšimi frazami, piše, da so te puške skruli, s katerim danes Italija hrani svoje otroke! Pisec tega barbarskega stavka se pač ni zavedel, kako se je temi besedami nekote narogal Mussolinijevi Italiji, ki res nima danes zadosti kruga za svoje sinove, zlasti na Reki, kjer ni več nobenega poštenega zasluga.

Zemlja sama kriči proti njim

Slovenskega značaja Julijске krajine niti fašisti ne morejo zatajiti in ga morajo večkrat sami izpričati. Tako beremo v ultrafašističnem »Piccolu« od 14. t. m., da so osrečili prekrasno trentarsko dolino dopolavoristi, ki so taborili v Na-Lugu, piši pravilno na Lugu. Nadalje piše, da so italijanski planinci izlezli na Yalouz. V pačenju slovanskih imen nadvise iznadljivi fašisti zadevajo, kakor vidimo, vendarle na ovire pri svojem poitalijančevalnem delu po naravi sami. Oceta Triglava pa trdovratno imenuje »Tricorn«, neko drugo julijsko goro »Soleto«, blizu nje pa se nahaja gora »Avvolto«. Bog vedi, kako so prišli do tečudne spake. Italijanske julijške alpe zaradi tega ne bodo postale, niti nasi hribovec, ki jih je Mussolinijev režim s svojimi nezmojnimi davčnimi upropastil.

Aresti, arresti, arresti...

Zadnje čas je fašistični režim postal neroven in kar v celih kupih zapira ljudi. V Tržiču in drugih furlanskih mestih so zaprli na stotine delavcev zaradi suma komunizma. — Nekoga Albina Pertota iz Nabrežine so v ječi tako pretepli, da ne bo nikoli več zdrav. — V Roču v Istri so zaprli Ivana Pavletiča, kateremu so podtaknili pismo, v katerem neznanec silno psuje Mussoliniju, potem pa ga zaprli, ko so to pismo, katero so mu sami postali, našli pri njem. — Izredno sodišče v Rimu je razum dengi žrtv, o katerih smo že pisali, obsođilo posestnikovega sina Antona Požega iz Stranu na 15. trgovskega agenta Maksa Rioza iz Razdrga pa na 20 let ječe, češ, da sta vršila vojaško vunstvo.

★

Ustreljena je bila 12. t. m. blizu Vodnjana pri Pulju neka Marija Vitasović. Gre najbrž za masčevanje, ki v Istri se ni popolnoma izumrla.

Slikarska razstava je bila v Izoli v Istri. Med 18 večjimi in manjšimi umetniki je imel neki Hočvar.

Požar je v Rihemberku uničil hišo Alojzija Licenca, Skode ima veliko.

Grd zločin je izvršil nad 12-letno Ano Zobec v Očislju v Istri neki Blaž Razoni, kmet iz Ospa, ki se svojo žrtvijo po onečaščenju umoril in nato ukradel par tisoč lir. Zverino so zaprli in ugotovili da je bil Razoni že večkrat zaprt.

Popolnoma enak zločin je izvršil neki Viktor Metlikovec v nekem gozdu blizu Komina na Krasi nad malo Olgo Suban, ki jo je zlodej potem s tenko žico zadavil.

Fašizem priznava sam svojo nemoc

Puljski fašistični »Corriere« toži v eni svojih zadnjih številk, da se puljska okolica Montič, Portorica, Ljubljana, Medulin, Štanjel, Premantura in Štanjel.

Pristno in pravo poganstvo

Na Reki proslavljajo desetletnico d'Annunzijevga puča, ki je to mesto spravil pod svojko krono. Ob tej priliki je posestil Reko državni podstajnik za telesno vzgojo Ricci, ki je 15. t. m. izročil mladim dečkom, ki še terejo svoje hlačke ob šolsko klop osovnne šole, puške, radi česar to fašistično mladinsko organizacijo imenujejo »mušketirje« (moschetieri). Za človeka krščanske omike je moral biti to kaj žalosten prizor. Puške so časni večje od fantika samega, ki se že v nečini dobi uči, kako bo ubijal sočeveka, in se navzema slepega sovražstva do drugih narodov, predvsem seveda do Jugoslovjanov. »Piccolo«, ki to slavnost opisuje,

Upor hitlerijancev na Zili

Po splebiscitu leta 1920 so vsi potniki, ki so polovali preko Podroščice, prve postaje to stran Karavank, soglašali, da je postaja po našem odhodu v prometni oziru povsem omrivelja. Kaj bi morali reči potniki danes, po julijski revoluciji v Avstriji. Že večji, skrbnejši pregled potnikove priljage ob strani carinskih uradnikov, ki se menjata, da se jim ne očita hitlerjanstvo, morda pa jih žene sovraščijo v strah, da se ne vtihotaplja orožje, propagandni letaki, ospunejo. Samo 50 cigaret se more vzeti v Avstrijo. V obmejni pas pa ničesar. Letovičarjev, domačinov nikjer. Zelezničari in obmejni orožniki ne stikajo več glav, kadar pred meseci, nič več ni opaziti tajnega pomenuvanja in prisluškavanja. Vsak stoji vsak zase zamisljen v čaka na odvod vlaka. Nov motorni vlak za Celovec je prazen. Slovenski inženjer, ki likvidira podjetje nekdanje kranjske hranilnice v Bistrici v Rožu, nekako zamišljeno boječe sameva v njem. V vsakem kotu beljaškega vlaka zamišljeno gleda predstava avstrijski Nemec, za nič se ne briga. Celo slovensko govorjenje gospe z dvoema otročkoma v spremstvu dveh sorodnikov jih ne boli in ne moti. Povsod se čutijo posledice končane revolucije. V Karavankah se skrivajo še ostanki razbitje Hitlerjeve armade. Upajo, da pride kmalu do poravnave med Avstrijo in Nemčijo. Potem se vrnejo na svoje domove, če ne pridejo k nam v Varaždin.

V Rožu in ob Zilji, kjer bivajo naši Slovenci, je bilo za časa upora vse mirno. Vsi so opravljali svoja vsakdanja poljska dela — nekaka tiba, podavstvena demonstracija proti temu, kar se v Avstriji dogaja. Nekotro so človek spomni dogodkov v Primorju pred letom dni. V pogovoru z njimi pa se opazi, da se ljudje boje; kaj bo, če zmaga Hitler, kaj porečajo Italijani in mi?

Vlak se ustavi v Bačah. Tu so pred tremi dnevi razorozili Hitlerjevi pristaši orožnike — nemški priseljenci-protestanti. No, njim so pa že vojaki iz Beljaka drugi vrnili orožje in svobodo. »Uporniki, po številu 35, so pa zbežali v Jugoslavijo. Le vodja in voznik, ki je peljal odvezto orožje po navodilih na Brno — oče devetih otrok — sedita v celovških zaporih.

Beljačani so razburjeni. Sprasujejo vsakogar, ki pride z dežele: iz Podkloštra, Cajne, Bača, Trga, kaj je bilo pri njih in ali je vse mirno. Na Cajni pod Dobrabirom so se zbrali hitlerjeveci iz sosednjih svinečnih plajberških rudnikov, kakor 6. januarja 1919, ko so zafeli v ofenzivo na jugoslovanske poslojanke v Podkloštru, razorozili orožnike, jih prep

Nedeljski sport

Pred balkansko olimpijado

Zadnja preizkušnja naših atletov

Ljubljana, 19. aprila.

Naša državna reprezentanca za balkansko igre je bila po večini določena po državnem prvenstvu poedincev. V kolikor pa je bilo spornih mest, odnosno v kolikor se na podlagi tega prvenstva na moglo določiti vseh atletov za posamezne discipline, so se pa danes vršile zadnje preizkušnje v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu. V Ljubljano je prišel v to svrhu delegat jugoslovenskega atletsko-sportne zveze g. Schwarz, ki je s pomočjo ljubljanskega sodniškega zborna pregledal pričakete atlete. Odločiti se je namreč bilo, kakšne proge naj teče Krevs na olimpijadi. Dalje je bilo preizkusiti Zupančiča v skoku s palico in v teku na 400 m. Žalibog ta ni mogel nastopiti in tudi na balkanskih igrah ne bo mogel zastopati bazo naše države, ker si je minuli teden pri treningu tako močno pretegnil nogo, da bo za daljšo dobo nespособen za tekme. Skoda je temvečja, ker je Zupančič v zadnjem času prisel zoper v oddocihino formo ter ga bomo zlasti pri skoku s palico močno pogresali. Vis maior, na katere je treba vedno računati pri takih prilikah. Zato bodo pa morali drugi bolj pritisniti, da vsaj deloma nadoknadijo njegovo odstotnost.

Krevs je tekel na 1500 m. Za ta tek je vladalo veliko zanimanje in to tembolj, ker je Ivo na državnem prvenstvu v Zagrebu usled indisponirajočosti popolnoma odpovedal. S Krevsom sta tekla na omenjeni proggi še dva njegova klubova tovariša, med temo Goršek, prvak na drž. prvenstvu v tej proggi, ki pa sta oba odstopila, tako, da je Krevs tekel skoraj polovico proge sam. In kljub temu je dosegel izborni čas. Za omenjeno progo je namreč rabil 4:12,7, kar znači, da bo v ostri konkurenči v Zagrebu svoj rezultat še precej izboljšal. Z današnjim tekonom je Krevs dokazal, da je v odlični formi in da mu zmagi na 1500 m in 5.000 m na balkanski olimpijadi skoraj gotovo ne odideta. Dokazal pa je obenem, da je tudi na 800 m eden naših najboljših, če ne morda najboljši tekac in zato je prav, da tudi to disciplino zasede na predstoječi balkaniji. Kajti zanj to nikakor ne bo preporno, ker se vrši tek na 800 m prvi dan, potem pa ima en teden časa za odpočitek, odnosno za priznavanje za 5.000 m in 1500 m. Le škoda, da je tek na 5.000 m pred tekonom na 1500 m, kar bo moglo le kvarno vplivati na Krevsov rezultat na 1500 m, ki ga teče naslednji, t. j. zadnji dan. Zaenkrat v tem pogledu ni nobene pomoči, program je tu in tega se je treba brez pogojno držati. Nujno in neobhodno potrebno pa je, da vzame Krevs po 5 km tekmu primereno kopeli, masažo in da počiva, da bo naslednji dan na 1500 m spočit in lahek prišel na start. Tudi Zorja Aleks, ki je pri tekmu na 400 m spremjal čudo, je dokazal da je odlični formi in bi s precejšnjim naskokom premagal svojega klubovega tovariša, da ni kakih 40 m pred ciljem svojevoljno in čil zapustil proge. (To je napravil radi tega, ker je tekel samo zato, da ni bil Czurda brez konkurenčne.) Czurda je rabil za 400 m 54,9 sek.

Ob tej priliki se je vršila tudi seja z zastopnikom Zvezne g. Schwarzem, kateri so prisostvovali odpoločani Ilirije v Primorju ter Zvezin odbornik Ivo Kermavner. Zvezni delegat je dal gotova pojasnila in navodila glede balkanskih iger. Glede nastopa grške reprezentance v Ljubljani, se ni napravil noben sklep, pač pa bodeta o priliki iger stopila Ilirija in Primorje sami v stik z Grki, odnosno s kakim drugim narodom, radi njihovega nastopa v Ljubljani. Če bodo pogoji ugodni, smemo upati, da bomo tudi ljubljanskemu občinstvu lahko postregli z mitingom, na katerem bodo sodelovali najboljši atleti Balkana. Večina ljubljanskih atletov odide v Zagreb v soboto dopoldne z brezvratkom. Službeni posli jim namreč ne dopuščajo, da bi mogli ostati dñe v Zagrebu. Zato se bodo pa doma pripravljali s posebnim treningom, za katerega bo dala Zvezna potrebno podporo na razpolago.

Danes, ko stojimo pred vratimi iger, si moremo še ustvariti pravo sliko o letosnjih balkanijadi, ki bo ena največjih in ki bo po svoji kvaliteti prekašala vse dosedanje balkanske igre. Nobenega dvoma pa ni, da bo ta največja lahkoatletska in sploh sportna prireditve, kar smo jih imeli v Jugoslaviji. Zato nì èudno, da vlada po vsem Balkanu, zlasti pa v naši državi, ogromno zanimanje za to, skoraj bi rekli, edinstveno lahkoatletsko prireditve na Balkanu. Turki pripeljejo s seboj kar 40 atletov. Ta veste je tembolj razveseljiva, kajti saj je bilo njo hovo sodelovanje na V. balkanijadi prav do zadnjega časa negotovo. Grki nikakor nočejo zaostajati za njimi. Zato so sklenili, da pošljajo v Zagreb ekipo, ki bo štela 40 atletov. Albanskih atletov pride 19 in to kljub temu, da je pri njih ves sport, osobito pa lahka atletika, še vsele v začetnih povojih. Njihovo moštvo bo vodil inšpektor Gaće Gogo, ter bo potovao preko Dubrovnika in Sarajevo. Iz Tirane se odpovedali danes.

Zagreb je takorekoč že v svečanem razpoloženju V. balkanskih iger. Plakati, vžigalice in razna druga zelo učinkovita reklama, vabi na vseh koncih in krajin Zagreba na to prireditve. Odbori so v permanci in imajo čez glavo dela. Vse pa dobro funkcioniра, kar znači, da se je program dobro preštudiral in začel pravočasno izvajati. Informativna služba je dobro organizirana.

Dobro in poceni

se oblecete pri Preskarju, Sv. Petra cesta 14.

Pred nakupom si ogledajte veliko razstavo otroških in igračnih vozičkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne TRIBUNA F. Batjel, Ljubljana, Karlovška 4. Najnižje cene! — Cenik franko.

Sportna nedelja v Mariboru

Maribor, 19. avgusta.

Izbirne tekme za olimpijado

Današnja mariborska nedelja je bila res sportna v pravem pomenu besede. Sportne prireditve današnjega dne so se začele zjutraj ob 8 z izbiro za balkansko olimpijado v teku na 10 km med Kanglerjem (SK Maraton) in Starmanom (SK Železničar). Obi tekmovalca sta v krasnem stilu in v naponu vseh sil vzdrlala tilo do konca drug poleg druge kot povsem enakovredna, še v spurtu je Starman prehitel nasprotnika ter rabil za 10 km progo 35 minut 56 sek. in $\frac{1}{2}$, dokim je znašal čas Kanglerja 36.01 $\frac{1}{2}$. Starman starta na olimpijadi dne 26. avgusta na 10 km, dne 29. pa v maratonskem teku. Priporočimo, da mu je k zmagi dokaj pripomoglo tudi to, da je tekel na domačih tleh.

Mednarodna nogometna tekma

SK Südbahn (Graz)—SK Železničar (Maribor) 4:2 (2:1)

Danes popoldne se je odigrala na igrišču SK Železničarja mednarodna prijateljska nogometna tekma zgoraj imenovanih klubov. Gostje so predvajali lepo kombinatorno igro, ki je bila tudi tehnično precej dovršena. Pred golom so precej odločni. Domačini so sicer v polju prevladovali, toda pred golom so zastrelili nebotru sigurnih šans. Ta ko so zastrelili celo eno enajstmetrovko. Sodil je g. Nemec.

Veslaške tekme

Mariborski veslaški klub je priredil na Dravinski veslaški tekme. V kategoriji dvošedesetih je dosegel najboljši čas čoln Frač-Huber 7:55. V kategoriji enodesetih je bil prvi Caks v času 8:20. V kategoriji dvošedesetnikov mešano sta bila prva Scheller-Bela Krak v času 8:06. V kategoriji dravskih gusarjev je bil prvi čoln SK Železničarja v času 8:40.

Konjske dirke na Bledu

Bled, 19. avgusta.

Danes je priredilo Društvo koja jahačev in vozačev »Prestolonaslednik Peter« iz Ljubljane konjsko dirko na Bledu. Tekma pa je bila slabobiskana, saj je prišlo manj komaj 600 ljudi, počasi blejskih gostov. Prisli pa so tudi nekateri domačini z Bledu in bližnje okolice. Ob 3 popolne dne se je pripeljala s svojim avtomobilom Nj. Velika kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom in princem Tomislavom in Andrejem v spremstvu dvornih dam in adjutanta. Na sodniški tribuni je bil tudi minister za fizično vzgojo naroda Grga Andjelinovič, ki se je silno zanimal za potek konjskih dirk. Med gledalcem je bilo opaziti tudi madjarske poslanice na načem dvoru g. Alta. Poleg pa je bil tudi ljubljanski župan dr. Dinko Puc. V prvi dirki so nastopili 4 tekmovalci. Takoj je prevezel vodstvo Walter Woschnagg s svojim konjem »Desnom«, ki je tudi prvi prispeval na cilj. Nato je sledila dirka preko šibja na 180 m. Dirkačev je bil malo in še od teh, ki so se dirke udeležili, se je ponesrečila gdc. Severija iz Ljubljane, ki je obenem s konjem obležala. Dobila je notranje poškodbe, upati pa je, da niso nevarne. Prvi je prispeval na cilj podporočnik Mihajlovič iz Ljubljane na konju »Volga«, drugi pa Pavlovčić od političke uprave v Ljubljani na konju »Perunu«. Kot zadnja in najbolj zanimiva tekma je bila

handicap tekma in je v tej disciplini zmagal »Kavalir«, last Riko Krisperja.

Ligne nogometne tekme

Sarajevo, 19. avg. b Slavija—Hajduk (Split) 0:0.

Osijak, 19. avg. b Hajduk (Osijak)—Conecordia 0:0.

Apatin, 19. avg. b Bask—Tri zvezde 3:0 (2:0).

Belgrad, 19. avg. b Jugoslavija—ZAK 14:0.

Zagreb, 19. avg. b Zagrebška nogometna zveza je imela davi skupčino, na kateri so bile nove volitve. Prvotno so bile vložene tri kandidatne liste, pozneje je bila ena umaknjena. Za predsednika je bil izvoljen Berger z 48 proti 41 glasovom. Za tajnika je bil izvoljen Višnjić, za blagajnika pa Ljubičina.

Plavalne tekme v Magdeburgu

Magdeburg, 19. avg. b V borbi za prvenstvo Evrope v waterpolu so zmagali Madjari proti Nemčiji 4:1 (2:1). Jugoslavija je v borbi za peto mesto igrala z Češkoslovaško z rezultatom 2:2, češi pa so bili dosegli 6. Zmagal je pridobil samo eno točko. Jugoslovani so v tej igri pričeli zelo dobro igратi in sta prva gola dosegla Ciganovič v Bibica.

Blagoslovitev novega mostu na Mariborski otok

Maribor, dne 19. avgusta 1934.

Blagoslovitev novega mostu na Mariborski otok, ki bi se moral izvršiti na praznik v sredo, je bila obenem z ostalim programom »Mariborskega tedna« preložena na današnji dan. Prireditelji so imeli s to preložitvijo srečno roko, ker se je današnji program razvijal ob najlepšem vremenu in ob izrednem zanimaju s strani občinstva.

Ob osmih so se zbrali ob vhodu na most zastopniki oblasti in predstavniki javnih korporacij, med njimi župan dr. Lipold, okrajski načelnik dr. Senekovič, polkovnik Glišič ter polkovnik Čajkovski, bivši narodni poslanec Žebot, orožniški poveljnik major Gerovac, šef policije Radoševič, magistrinštvo ravnatelj Rodosek, več občinskih svetnikov, tehnični vodja Splošne stavne družbe, ki je postavila železno konstrukcijo, g. inž. Menzi s komercijalnim ravnateljem Babičem, inž. Slajmer kot zastopnik tvrdke Slajmer & Jelenc, ki je izvršila ostali del mostu. Dalje smo opazili med gosti upravnika pošte g. Irgoliča, ravnatelja Tujško-prometne zveze Loosa ter mnogo občinstva.

Most sam je bil zelo okusno okrašen z trobojnamicami in zelenjem, ob vhodih pa so na obrestranah plapolale na visokih drogovih državne zastave. Tudi autobusi, ki so prevažali iz mesta na otok občinstvo, so vsi v zelenju in zastavicah.

Točno ob osmih so se začele blagoslovitvene svečanosti, ki jih je ob asistenti gg. Sparla in Prirožnik izvršili stolni kanonik in mestni župnik monsignor Mihael Umek. Po blagoslovitvi je v lepih besedah opozoril na pomen blagoslovitve in se pri tem spominjal na vlogo mostov, ki so jo ti igrali za časa turških vpadov v slovenske pokrajine. »Tudi mariborski mostovi niso bili izvezeti od strahot turških navalov« — je dejal g. kanonik. »In če bi ta reka mogla govoriti, bi pogovarala, da so tudi preko nje potegnili trdne mostove, po katerih so se valile veri sovražne turške čete. Kje so danes tisti mostovi, ki jih je pogovarjal preko naših rek sovražnih križa in naroda, da bi uničili naše prade?« Le eden je Gospod in tega sem danes poklical na pomoč, ko sem blagoslovil ta most. Prosil sem ga, naj določi angela varuhu, ki naj čuva ta most in vse, ki bodo preko njega hodili. Ko blagoslovljamo ta most, ki veže dva bregova, se spomnimo tudi na oni most, ki veže dva bregova v življenju vsakega človeka: je to most, ki veže naše posvetno življenje z vedenostjo. Preko tega mora iti vsak človek in blago tistem, ki ga bo tudi preko tega — zadnjega — mostu spremjal angel Gospodov.«

Nato je spregorovil mestni župan g. dr. Lipold, ki je naglasil potrebo novega mostu ter se zahvalil vsem, ki so sodelovali pri gradnji in onim, ki so se odzvali vabilu ter prišli k blagoslovitvi. Posebej je se je zahvalil mestnemu župniku g. Umeku, ki je izvršil blagoslovitev.

»Ko izročamo most javnemu prometu — je nadaljeval g. župan — »želim, da bi bil most v

srečo mestu in prebivalstvu, ki biva v Mariboru in okolici.«

S tem je bil blagoslovitveni del zaključen gestje pa so se podali na otok.

Zaključek Mariborskega tedna se je vršil pravzaprav danes. Ves spored, ki bi se moral izvršiti na Mariborskem otoku na praznik v sredo, so radi slabega vremena preložili na današnjo nedeljo. Vršile so se danes veslaške tekme od otoka do mesta, popoldne so bile velike plavalne tekme, zvezcer pa beneške noči z bajno umetno razsvetljavo. Prireditve na otoku je obiskalo danes redkordno število oseb. Znaten je bil doček tujcev iz Gradca, od koder je prispeval veliko avtobusov ter nad 100 osebnih avtomobilov in motornih koles.

V smrtnem objemu električne. Na Pobrežju je prišlo večerj do usodne nesreče, ki bi se bila skoraj končala s smrto. Zidarji, ki so popravljali neko hišo, niso obvestili mestnega električnega podjetja, da bodo delali pri elektrovodu. Radi tega so bil odklopil. Po neprevidnem slučaju se je neki zidar dotaknil žic in v hipu obvisel na njih v strahovitem smrtnem krču, zadet ob električnega toka. V njegovem srečo je v tistem trenutku šel spodaj nastavljenec mestnega električnega podjetja, ki je naglo splezal na odvodje, podprt po nesrečenca ter prerezal žico. Nesrečen je imel obe dlani čisto oganzni. Nemudoma so ga prepeljali v bolnišnico.

Delavnica v plamenih! Danes dopoldne se je vršila na vseh objektih železniških delavnic velika gasilska vaja, pri kateri so sodelovali požarni brambe iz Maribora, Studenice, Razvajana in iz delavnice same. Vaja je vodil poveljnik gasilcev iz delavnice, prisostvoval pa je tudi delegat gasilske zajednice Pristovšek. Vaja je pokazala da bili združeni gasilci kos požarni nevarnosti v obsežnih napravah delavnice.

Opeka na glavo. V Bohovi se je ponesrečil 22letni delavec Franc Pordoš. Zaposen je bil pri gradbi hiše ter mu je padla opeka z visokega doma na glavo. Nezavestnega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Dve ponesrečenki

Ljubljana, 19. avgusta. Ljubljanski reševalni avto je v bolnišnico prepeljal dve ponesrečenki. Prva je 17letna Vera Suha dolnikova, strojnikova hči z Vrhnik. Peljala se je s kolesom iz Logatice proti Vrhniku, na klanco pa je tako nesrečno padla, da si je zlomila nogo in dobitila notranje poškodbe. — V Kranjski gori je neki nerodnež pahlil s stopnic železniške vagona Regimo Bradič in g. a. doma iz Bačke. Brajdigamova je bila na letovisku v Kranjski gori ter se je sedaj nameravala odleti domov. Pri padcu si je zlomila levo nogo ter se sedaj zdravi v bolnišnici.